

"...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

İtiraz başvurusunun gerekçe bölümü şöyledir:

"Davacı . vekili Av.. tarafından; davacının sürücü belgesinin 2 yıl süreyle geri alınmasına ilişkin 16.04.2014 tarih ve 003996sayılı işlemin iptali istemiyle TOKAT VALİLİĞİ'ne karşı açılan davada dava dosyası incelenerek işin gereği görüldü:

T.C. Anayasasının 2. maddesinde "Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir." hükmü; 152. maddesinde ise, "Bir davaya bakmakta olan mahkeme, uygulanacak bir kanun veya kanun hükmünde kararnamenin hükümlerini Anayasaya aykırı görürse veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varırsa, Anayasa Mahkemesinin bu konuda vereceği karara kadar davayı geri bırakır...Anayasa Mahkemesi, işin kendisine gelişinden başlamak üzere beş ay içinde kararını verir ve açıklar. Bu süre içinde karar verilmezse mahkeme davayı yürürlükteki kanun hükümlerine göre sonuçlandırır. Ancak, Anayasa Mahkemesinin kararı, esas hakkındaki karar kesinleşinceye kadar gelirse, mahkeme buna uymak zorundadır." hükmü yer almaktadır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 148. maddesinde "Uyuşturucu veya uyarıcı maddeleri almış olan sürücüler ile alkollü olan sürücülerin karayolunda araç sürmeleri yasaktır. Uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin kullanılıp kullanılmadığı ya da alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla, kollukça teknik cihazlar kullanılır. Kişinin yaralanmalı veya ölümlü ya da kollukça müdahil olunan maddi hasarlı trafik kazasına karışması hâlinde, ikinci fıkrada belirtilen muayeneye tabi tutulması zorunludur. Teknik cihaz ile yapılan ölçüme itiraz eden veya bu cihaz ile ölçüm yapılmasına müsaade etmeyen bu sürücüler, en yakın adli tıp kurumuna veya adli tabipliğe veya Sağlık Bakanlığına bağlı sağlık kuruluşlarına götürülerek uyuşturucu veya uyarıcı madde ya da alkol tespitinde kullanılmak üzere vücutlarından kan, tükürük veya idrar gibi örnekler alınır. Bu işlem bakımından 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 75 inci maddesi hükümleri, beşinci fıkrası hariç olmak üzere uygulanır. Trafik kazası sonucunda kişinin ölmesi veya teknik cihaza üfleyemeyecek kadar yaralanmış olması hâlinde, üçüncü fıkra hükümlerine göre bu kişilerden kan, tükürük veya idrar gibi örnekler alınır. Yapılan tespit sonucunda, 0.50 promilin üzerinde alkollü olarak araç kullandığı tespit edilen sürücüler hakkında, fiili bir suç oluştursa bile, 700 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgesi altı ay süreyle geri alınır. Hususi otomobil dışındaki araçları alkollü olarak kullanan sürücüler bakımından promil alt sınırı 0.21 olarak uygulanır. Alkollü olarak araç kullanma nedeniyle sürücü belgesi geri alınan kişiye, son ihlalin gerçekleştiği tarihten itibaren geriye doğru beş yıl içinde; ikinci defasında 877 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri iki yıl süreyle, üç veya üçten fazlasında ise, 1.407 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri her seferinde beşer yıl süreyle geri alınır. Sürücü belgelerinin herhangi bir nedenle geçici olarak geri alınmış olması hâlinde belirtilen süreler, geçici alma süresinin bitiminde başlar. Yapılan tespit sonucunda, 1.00 promilin üzerinde alkollü olduğu tespit edilen sürücüler hakkında ayrıca Türk Ceza Kanununun 179 uncu maddesinin üçüncü fıkrası hükümleri uygulanır. Hususi otomobil sürücülerini bakımından 0.50 promilin, diğer araç sürücülerini bakımından 0.20 promilin üzerinde alkollü olan sürücülerin trafik kazasına sebebiyet vermesi hâlinde, ayrıca Türk Ceza Kanununun ilgili hükümleri uygulanır. Uyuşturucu veya uyarıcı madde aldığı tespit edilen

sürücülere 3.600 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgesi beş yıl süreyle geri alınır. Bu kişiler hakkında ayrıca Türk Ceza Kanunu hükümleri uygulanır. Uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin kullanılıp kullanılmadığı ya da alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla, kollukça teknik cihazlar kullanılmasını kabul etmeyen sürücülere 2000 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgesi iki yıl süreyle geri alınır. Sürücünün uyuşturucu veya uyarıcı madde kullandığından şüphe edilmesi hâlinde 5271 sayılı Kanunun adli kolluğa ilişkin hükümleri uygulanır. Alkollü olarak araç kullanması nedeniyle son ihlalin gerçekleştiği tarihten itibaren geriye doğru beş yıl içinde sürücü belgeleri ikinci defa geri alınan sürücüler Sağlık Bakanlığınca, usul ve esasları İçişleri, Millî Eğitim ve Sağlık bakanlıklarınca çıkarılacak yönetmelikte gösterilen sürücü davranışlarını geliştirme eğitimine; üç veya üçten fazla geri alınan sürücüler ise psiko-teknik değerlendirmeye ve psikiyatri uzmanının muayenesine tabi tutulurlar. Sürücü belgelerinin geçici geri alma işlemleri bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevliler tarafından yapılır. Bu madde hükümlerine göre geri alınan sürücü belgesinin iade edilebilmesi için; ilgili kişi hakkında trafik kurallarına aykırılık dolayısıyla bu Kanun hükümlerine göre verilmiş olan idari para cezalarının tamamının tahsil edilmiş olması; uyuşturucu veya uyarıcı madde alması nedeniyle sürücü belgesi geri alınanların ayrıca sürücü olmasında sakınca bulunmadığına dair resmi sağlık kurumlarından alınmış sağlık kurulu raporunun ibraz edilmesi şarttır. Alkol, uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin tespiti için kullanılacak teknik cihazların sahip olacağı asgari koşullar ile diğer usul ve esaslar yönetmelikte gösterilir." hükmüne yer verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden, 16.04.2014 günü saat 18:45 sıralarında Tokat Merkez Orhangazi Caddesi Demirköprü kavşağında asayiş ekibi tarafından tehlikeli araç kullandığından bahisle durdurulan 60 HG 169 plakalı otomobil sürücüsü olan davacının alkollü olduğu şüphesiyle olay yerine çağrılan trafik ekibine teslim edildiği, trafik ekibinin davacıya alkol kontrolü yapmak istediği, ancak davacının alkolmetre cihazı ile kontrol yapılmasını reddettiği, bunun üzerine 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48/9 maddesini ihlalden davacı hakkında sürücü belgesinin 2 yıl süreyle geçici olarak geri alınmasına ilişkin işlemin tesis edilmesi üzerine bakılan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına saygılı, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, Anayasa ve hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık olan devlettir.

Hukuk devletinde ceza hukukuna ilişkin düzenlemelerde olduğu gibi idari yaptırımlar açısından da Anayasa'ya ve ceza hukukunun temel ilkelerine bağlı kalmak koşuluyla hangi eylemlerin kabahat sayılacağı, bunlara uygulanacak yaptırımın türü ve ölçüsü, yaptırımın ağırlaştırıcı ve hafifletirici nedenlerinin belirlenmesi gibi konularda kanun koyucu takdir yetkisine sahiptir.

Kanunların kamu yararının sağlanması amacına yönelik olması, genel, objektif adil kurallar içermesi ve hakkaniyet ölçütlerini gözetmesi hukuk devleti olmanın gereğidir. Bu nedenle kanun koyucunun hukuki düzenlemelerde kendisine tanınan takdir yetkisini anayasal sınırlar içinde adalet, hakkaniyet ve kamu yararı ölçütlerini göz önünde tutarak kullanması gerekir. Kanun koyucu, düzenlemeler yaparken hukuk devleti ilkesinin bir gereği olan ölçülülük ilkesiyle bağlıdır. Bu ilke ise "elverişlilik", "gereklilik" ve "orantılılık" olmak üzere üç alt ilkeden oluşmaktadır. "Elverişlilik", başvuru önlemin ulaşılmak istenen amaç için elverişli olmasını, "gereklilik" başvuru önlemin ulaşılmak istenen amaç bakımından gerekli olmasını

ve "orantılılık" ise başvurulacak önlem ve ulaşılmak istenen amaç arasında olması gereken ölçüyü ifade etmektedir. Bir kurala uyulmaması nedeniyle kanun koyucu tarafından öngörülen yaptırım ile ulaşılmak istenen amaç arasında "ölçülülük ilkesi" gereğince makul bir dengenin bulunması zorunludur.

Uyuşmazlık konusu olaya uygulanan ve yukarıda metnine yer verilen yasal düzenlemelerin birlikte değerlendirilmesinden 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 48. maddesinin 9. fıkrası ile alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla, kollukça teknik cihazlar kullanılmasını kabul etmeyen sürücülerin iki yıl süreyle sürücü belgesinin geri alınacağına düzenlendiği, ancak, ilgili kişi teknik cihazın kullanılmasını kabul etmesi halinde ise, ilk defa alkolü olarak araç kullandığı tespit edilen sürücünün sürücü belgesinin altı ay süreyle geri alınacağına düzenlendiği, bu haliyle, kandaki miktarını tespit amacıyla, kollukça teknik cihazlar kullanılmasını kabul etmeyen sürücüye alkolü olarak araç kullandığı tespit edilen sürücüden daha fazla ceza verildiği dikkate alındığında, öngörülen yaptırım ile ulaşılmak istenen amaç arasındaki olması gereken makul dengenin aşıldığı açıktır. Dolayısıyla, somut olayda, kollukça teknik cihazlar kullanılmasını kabul etmeyen davacının 2 yıl süreyle ehliyetine el konulmasının Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti ilkesinin ihlali niteliğindedir.

Bu durumda, kandaki alkol miktarını tespit amacıyla, kollukça teknik cihazlar kullanılmasını kabul etmeyen sürücüye alkolü olarak araç kullandığı tespit edilen sürücüden daha fazla ceza verilmesinin hukuk devleti ilkesinin bir gereği olan ölçülülük ilkesinin ihlali anlamına geldiği, dolayısıyla Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti ilkesinin ihlali sonucunu doğuran 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 48. maddesinin 9. fıkrasında yer alan "Sürücü belgesi iki yıl süreyle geri alınır." ibaresinin Anayasa'nın 2. maddesine aykırı olduğu düşüncesiyle iptal edilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Sonuç olarak, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 48. maddesinin 9. fıkrasında yer alan "Sürücü belgesi iki yıl süreyle geri alınır." ibaresinin Anayasa'nın 2. maddesine aykırılık taşıdığı kanısına varıldığından, anılan hükmün iptali istemiyle Anayasa Mahkemesi'ne başvurulmasına, 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddesi gereği bu karara ilişkin tutanağın onaylı örneği ile dava dilekçesi ve dosya içeriği diğer belgelerin onaylı örneklerinin dizi listesine bağlanarak başvurunun Anayasa Mahkemesi kaydına alındığı tarihten itibaren 5 ayı geçmemek kaydıyla, dava dosyasının geri bırakılmasına, kararın taraflara tebliğine, 30.09.2014 tarihinde oybirliği ile karar verildi."

"